

INNOVATION IQTISODIYOT

Ilmiy-amaliy elektron jurnal

2026

№4

ИННОВАЦИОННАЯ ЭКОНОМИКА

Научно-практический электронный журнал

INNOVATIVE ECONOMY

Scientific and practical electronic journal

Indexlanadigan bazalar: Google Scholar Crossref OpenAIRE CYBERLENIKA

INNOVATION IQTISODIYOT

ILMIY-AMALIY
ELEKTRON JURNAL

4-jild
4-son
Aprel, 2026

April, 2026
Volume 4
Number 4

ИННОВАЦИОННАЯ
ЭКОНОМИКА
Научно-практический
электронный журнал

INNOVATIVE ECONOMY
Electronic scientific and
practical journal

INNOVATSION IQTISODIYOT

ILMIY-AMALIY ELEKTRON JURNAL

ISSN: 3030-315X

ojs.kstu.uz

Muassis:

Qarshi davlat texnika universiteti

Tahririyat Kengashi raisi:

R.X.Ergashev, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Tahririyat Kengashi raisi o‘rinbosari:

S.N.Xamrayeva, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Mas’ul muharrir:

N.A.Ochilova, PhD, dotsent

Texnik muharrir:

S.J.Qulmurotov

Jurnal har oyda bir marotaba elektron shaklda jurnalning rasmiy sayti orqali nashr etiladi.

Tahririyat manzili:

180100, Qarshi shahri, Mustaqillik ko‘chasi 225-uy Tel.:

+998 (75) 221 09 23

+998 (93) 902 72 63

Faks: +998 (75) 221 1395

innoeconomic@kstu.uz

“Innovatsion iqtisodiyot” ilmiy - amaliy elektron jurnali O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi **Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2025-yil 5-apreldagi 369-sonli qarori** bilan milliy ilmiy nashrlar ro‘yxatiga kiritilgan.

Jurnalda quyidagi ruknlar asosida maqolalar nashr etiladi:

1. Nazariya va metodologiya
2. Raqamli iqtisodiyot
3. Mintaqa va tarmoqlar iqtisodiyoti
4. Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik
5. Inson kapitali iqtisodiyoti
6. Menejment va marketing
7. Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
8. Moliya, kredit va investitsiya
9. Ekonometrika va statistika
10. Xizmat ko‘rsatish va turizm sohasi

TAHRIRIYAT KENGASHI:

Tahririyat Kengashining xalqaro a'zolari:

Ovchinnikov Viktor Nikolayevich - i.f.d., professor, akademik (Janubiy Federal Universitet, Rossiya)
Solodovnikov Sergiy Yurevich - i.f.d., professor (Belorussiya milliy texnika universiteti)
Sidorov Viktor Aleksandrovich - i.f.d., professor, (Kuban davlat universiteti)
Shevchenko Igor Viktorovich - i.f.d., professor (Kuban davlat universiteti, Rossiya)
Kusainov Xalel Xaymullievich – i.f.d., professor, akademik (Qozog‘iston Respublikasi Milliy fanlar akademiyasi)
Samandarzoda Iskandar Hakim - Iqtisodiyot fanlari doktori (Sh.Shotemur nomidagi Tojikiston agrar universiteti)
Gibadullin Artur Arturovich - i.f.n. dotsent (Milliy tadqiqot universiteti, Moskva energetika instituti, Rossiya)
Sergey Aleksandrovich Voynash - ilmiy xodim (P.Lumumbi nomidagi Rossiya xalqlar do‘stligi universiteti)
Valentina Nikolayevna Pulyayeva - iqtisod fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya Federatsiyasi hukumati qoshidagi Moliya universiteti)
Dmitriy Evgenievich Morkovkin, iqtisod fanlari nomzodi, dotsent (Moliya universiteti, Rossiya Federatsiyasi hukumati)
Sadriddinov Manuchehr Islomiddinovich - i.f.d., professor, (Tojikiston Respublikasi Milliy fanlar Akademiyasi)
Perskaya Viktoriya Vadimovna - i.f.d., professor, (Rossiya Federatsiyasi hukumati huzuridagi Moliya universiteti)
Molchanov Igor Nikolayevich - i.f.d., professor, (Lomonosov nomidagi Moskva davlat universiteti)
Basova Mariya Mixaylovna - i.f.d., professor, (Rossiya Federatsiyasi hukumati huzuridagi Moliya universiteti)
Aleksandr Leonidovich Chupin, iqtisod fanlari nomzodi (P.Lumumbi nomidagi Rossiya xalqlar do‘stligi universiteti)
Nezamaykin Valeriy Nikolayevich - i.f.d., professor, (Rossiya davlat gumanitar universiteti)
Nikonorova Alla Vladimirovna - i.f.n., dotsent, (Rossiya Federatsiyasi hukumati huzuridagi Moliya universiteti)
Dmitriyeva Olga Aleksandrovna - i.f.n., dotsent, (Rossiya Federatsiyasi hukumati huzuridagi Moliya universiteti)
Shvets Yuriy Yuryevich - i.f.n., dotsent, (Rossiya Fanlar akademiyasining Nazorat fanlari instituti)
Kolossova Yelena Valeryevna - i.f.n., dotsent, (Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti)

Tahririyat Kengashi a'zolari:

Gulyamov Saidaxror Saidaxmedovich - i.f.d., professor, akademik
Pardayev Mamayunus Qarshiboyevich - i.f.d., professor
Navruz-zoda Baxtiyor Negmatovich - i.f.d., professor
Xatamov Ochildi Qurbonovich - i.f.d., professor
Fayziyeva Shirin Shodmonovna - i.f.n., professor
Jumayeva Gulrux Jo‘raqulovna - i.f.n., professor
Egamberdiyeva Salima Raimovna - i.f.n., dotsent
Erkayeva Gulbahor Panjiyevna - i.f.n., professor
Yakubova Shamshinur Shuxratovna - i.f.d., (DSc) dotsent
Amirqulov Shuhrat Olimovich - i.f.f.d., (PhD), dotsent
Samiyeva Gulnoza Toxirovna - i.f.f.d., (PhD), dotsent
Aliqulov Azamat Tuyg‘unovich - i.f.f.d., (PhD), dotsent
Aminov Fazlitdin Baxadirovich - i.f.n., dotsent
Xo‘jaqulova Nigora Rustamovna - i.f.f.d., (PhD), dotsent
Turobov Sherzod Alisherovich - i.f.f.d., (PhD), dotsent
Alimova Munisa Yulchiyevna - i.f.f.d. (PhD) dotsent
Ergasheva Nasiba Raxmatullayevna - i.f.d., (DSc), dotsent
Boboqulov Sanjar Baxromkulovich - i.f.f.d., (PhD), dotsent
Djalilov Raxmonkul Hamidovich - i.f.f.d., (PhD), dotsent
Nomazov Baxrom Bobomurodovich - i.f.f.d. (PhD) dotsent
Alimxanova Nigora Alimxanovna - i.f.f.d. (PhD) dotsent
Jonuzokov Mirzabek Kulmamatovich - i.f.f.d. (PhD), dotsent
Muxammadiyeva Yulduz Yusupovna - i.f.f.d. (PhD)
Tursunova Aziza Xoshimovna - i.f.f.d. (PhD)
Xolliyev Sherali Baxtiyorovich - i.f.f.d. (PhD)
Panjiyev Samijon Aliqulovich - PhD, dotsent

ИННОВАЦИОННАЯ ЭКОНОМИКА

Научно-практический электронный журнал

ISSN: 3030-315X

ojs.kstu.uz

Учредитель:

**Каршинский государственный технический
университет**

Председатель редакционного совета:

Р.Х.Эргашев, доктор экономических наук, профессор

Заместитель председателя редакционного совета:

С.Н.Хамраева, доктор экономических наук,
профессор

Ответственный редактор:

Н.А.Очилова, PhD, доцент

Технический редактор:

С.Ж.Кулмуротов

Журнал издается один раз в месяц в
электронной форме и публикуется через
официальный сайт журнала.

Адрес редакции:

180100, г. Карши, ул. Мустакиллик, дом 225

Тел: +998 (75) 221 09 23

+998 (93) 902 72 63

Факс: +998 (75) 221 1395

E-mail: innoeconomic@kstu.uz

Научно-практический электронный журнал
«Инновационная экономика» включён в перечень
национальных научных изданий на основании
решения Президиума Высшей аттестационной
комиссии при Министерстве высшего образования,
науки и инноваций Республики Узбекистан от 5
апреля 2025 года № 369.

**В журнале публикуются статьи по
следующим рубрикам:**

1. Теория и методология
2. Цифровая экономика
3. Экономика регионов и отраслей
4. Малый бизнес и частное
предпринимательство
5. Экономика человеческого капитала
6. Менеджмент и маркетинг
7. Бухгалтерский учет, экономический анализ и
аудит
8. Финансы, кредит и инвестиции
9. Эконометрика и статистика
10. Сфера услуг и туризм

Редакционная коллегия:

Международные члены Совета редколлегии:

Овчинников Виктор Николаевич - д.э.н., профессор, академик
(Южный федеральный университет, Россия)

Солодовников Сергей Юрьевич - д.э.н., профессор
(Белорусский национальный технический университет)

Виктор Александрович Сидоров - д.э.н., профессор,
(Кубанский государственный университет)

Шевченко Игорь Викторович - д.э.н., профессор (Кубанский
государственный университет)

Кусаинов Халел Хаймуллович - д.э.н., профессор, академик
(НААН Республика Казахстан)

Самандарзода Искандар Хаким - д.э.н., профессор
(Таджикистанский аграрный университет им. Ш.
Шотемура)

Гибатуллин Артур Артурович - к.э.н., доцент
(Национальный исследовательский университет
«Московский энергетический институт»)

Войнаш Сергей Александрович - научный сотрудник
(Российского университета дружбы народов имени
П.Лумумби)

Пуляева Валентина Николаевна - к.э.н., доцент
(Финансовый университет при Правительстве РФ)

Морковкин Дмитрий Евгеньевич - к.э.н., доцент
(Финансовый университет Правительство РФ)

Садриддинов Манучехр Исламиддинович - д.э.н.,
профессор (Национальная академия наук Республики
Таджикистан)

Перская Виктория Вадимовна - д.э.н., профессор
(Финансовый университет при Правительстве РФ)

Молчанов Игорь Николаевич - д.э.н., профессор (Московский
государственный университет имени М.В. Ломоносова)

Басова Мария Михайловна - д.э.н., профессор
(Финансового университета Российской Федерации)

Чупин Александр Леонидович - к.э.н. (Российского
университета дружбы народов имени П. Лумумби)

Незаймакин Валерий Николаевич - д.э.н., профессор (РГТУ)

Никонорова Алла Владимировна - к.э.н., доцент
(Финансового университета Российской Федерации)

Дмитриева Ольга Александровна - к.э.н., доцент
(Финансового университета Российской Федерации)

Швец Юрий Юрьевич - к.э.н., доцент (Институт проблем
управления РАН)

Колосова Елена Валерьевна - к.э.н., доцент (Российский
экономический университет имени Г.В. Плеханова)

Члены Совета редколлегии:

Гулямов Саидхорр Саидхмедович - д.э.н., профессор,
академик

Пардаев Мамаюнус Каршибоевич - д.э.н., профессор

Навруз-зода Бахтиёр Негматович - д.э.н., профессор

Хатамов Очилди Курбанович - д.э.н., профессор

Файзиева Ширин Шодмоновна - к.э.н., профессор

Жумаева Гулрух Журакуловна - к.э.н., профессор

Эгамбердиева Салима Раимовна - к.э.н., доцент

Еркаева Гулбахор Панжиевна - к.э.н., профессор

Якубова Шамина Шухратовна - д.э.н., (DSc), доцент

Амиркулов Шухрат Олимович - д.ф.э.н., (PhD), доцент

Самиева Гулноза Тохировна - д.ф.э.наук., (PhD), доцент

Алигулов Азамат Туйгунович - д.ф.э.н., (PhD), доцент

Аминов Фазлитдин Бахадирович - к.э.н., доцент

Хужакулова Нигора Рустамовна - д.ф.э.н., (PhD), доцент

Туробов Шерзод Алишерович - д.ф.э.н., (PhD), доцент

Алимова Муниса Юльчиевна - д.ф.э.н., (PhD), доцент

Эрашьева Насиба Рахматуллаевна - д.э.н., (DSc), доцент

Бобокулов Санжар Бахромкулович - д.ф.э.н., (PhD), доцент

Джалилов Рахмонкул Хамидович - д.ф.э., (PhD), доцент

Номазов Бахром Бобомуродович - д.ф.э.н., (PhD), доцент

Алимханова Нигора Алимхановна - д.ф.э.н., (PhD), доцент

Джанузакон Мирзабек Кулмаматович - д.ф.э.н., (PhD),
доцент

Мухаммадиева Юлдуз Юсуповна - д.ф.э.н., (PhD)

Турсунова Азиза Хошимовна - д.ф.э.н., (PhD)

Холлиев Шерали Бахтиёрович - д.ф.э.н., (PhD)

Панджиев Самиджон Аликулич - PhD, доцент

Mintaqa va tarmoqlar iqtisodiyoti
Economy of the region and industry
Экономика региона и отрасли

XORAZM VILOYATI TUMANLARINI KLASTERLASH ASOSIDA 2025–2030-YILLARDA IJTIMOIY-IQTISODIY RIVOJLANTIRISHNING STRATEGIK YO‘NALISHLARI

Ro‘ziboyeva Mushtariy Otabek qizi

СТРАТЕГИЧЕСКИЕ НАПРАВЛЕНИЯ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ РАЙОНОВ ХОРЕЗМСКОЙ ОБЛАСТИ НА 2025–2030 ГОДЫ НА ОСНОВЕ ИХ КЛАСТЕРИЗАЦИИ

Рузибоева Муштариё Отабек кизи

STRATEGIC DIRECTIONS FOR THE SOCIO- ECONOMIC DEVELOPMENT OF THE DISTRICTS OF THE KHOREZM REGION FOR 2025–2030 BASED ON CLUSTERING

Ruziboeva Mushtariy Otabek qizi

Received: April 18, 2026 Revised: April 22, 2026 Accepted: April 24, 2026 Published: May 1, 2026

Annotatsiya. Mazkur maqolada Xorazm viloyati tumanlarini klasterlash asosida 2025–2030-yillarga mo‘ljallangan ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish strategik dastaklari tahlil qilinadi. Hududlarning iqtisodiy ixtisoslashuvi, resurs salohiyati va infratuzilma darajasidan kelib chiqib, ularni to‘rt klasterga ajratish orqali differensial rivojlanish modeli ishlab chiqilgan.

Kalit so‘zlar. Mintaqaviy rivojlanish, klasterlash, strategik dastaklar, hududiy siyosat, iqtisodiy tafovut, infratuzilma, investitsiya, agrosanoat, turizm, innovatsiya.

Аннотация. В данной статье анализируются стратегические направления социально-экономического развития районов Хорезмской области на 2025–2030 годы на основе их кластеризации. С учётом уровня экономической специализации, ресурсного потенциала и состояния инфраструктуры разработана дифференцированная модель развития, предусматривающая разделение территорий на четыре кластера.

Ключевые слова. региональное развитие, кластеризация, стратегические направления, региональная политика, экономические диспропорции, инфраструктура, инвестиции, агропромышленный комплекс, туризм, инновации.

Abstract. This article analyzes the strategic directions of socio-economic development of the districts of the Khorezm region for 2025–2030 based on their clustering. Considering the level of economic specialization, resource potential, and infrastructure development, a differentiated development model has been developed by dividing the territories into four clusters.

Keywords. regional development, clustering, strategic directions, regional policy, economic disparities, infrastructure, investment, agro-industry, tourism, innovation.

■ KIRISH

Hozirgi sharoitda hududlararo iqtisodiy nomutanosibliklarni qisqartirish va barqaror rivojlanishni ta‘minlash davlat iqtisodiy siyosatining

ustuvor yo‘nalishlaridan biri hisoblanadi. Ayniqsa, hududlarning tabiiy-iqtisodiy salohiyati, infratuzilma darajasi va ixtisoslashuviga qarab keskin farqlanishi mintaqaviy rivojlanishda differensial yondashuvni talab

etadi. Shu nuqtai nazardan, hududlarni klasterlash asosida rivojlantirish zamonaviy iqtisodiy boshqaruvning samarali vositalaridan biri sifatida qaralmoqda. Shuningdek, har bir klaster uchun ustuvor rivojlanish yo'nalishlari va investitsion imkoniyatlar aniqlanadi. Tadqiqot natijalari hududiy siyosatni takomillashtirish va iqtisodiy tafovutlarni kamaytirishga xizmat qiladi. Shu bilan birga, ishlab chiqilgan taklif va tavsiyalar amaliy ahamiyatga ega bo'lib, hududlarning barqaror rivojlanishini ta'minlashga qaratilgan.

■ ADABIYOTLAR TAHLILI

Hududiy rivojlanish va klasterlash yondashuvi iqtisodiy nazariya va amaliyotda keng o'rganilgan yo'nalishlardan biri hisoblanadi. Klasterlash konsepsiyasining nazariy asoslari ilk bor M. Porter tomonidan ishlab chiqilgan bo'lib, u hududiy raqobatbardoshlikni oshirishda korxonalar va institutlar o'rtasidagi o'zaro bog'liqlik muhim ahamiyatga ega ekanligini ta'kidlaydi. Porterning fikricha, klasterlar hududiy iqtisodiyotda innovatsiyalarni jadallashtirish, samaradorlikni oshirish va yangi bizneslarni rivojlantirishga xizmat qiladi [1].

Keyingi tadqiqotlarda (Maskell, Ketels, Enright) klasterlash nafaqat sanoat rivoji, balki hududiy siyosatni shakllantirishda ham muhim instrument sifatida ko'rib chiqilgan. Ular hududlarning ixtisoslashuvi va resurslardan samarali foydalanish orqali iqtisodiy tafovutlarni kamaytirish mumkinligini asoslab bergan. Shuningdek, regional iqtisodiyot nazariyasida F. Perrouning "o'sish qutblari" konsepsiyasi ham muhim o'rin tutadi, unda iqtisodiy rivojlanish ma'lum hududiy markazlar orqali tarqalishi ko'rsatib berilgan [2,3,4].

MDH davlatlari va O'zbekiston olimlari tomonidan ham mazkur yo'nalishda qator ilmiy izlanishlar olib borilgan. Jumladan, O'zbekiston sharoitida hududiy rivojlanishni differensial yondashuv asosida tashkil etish, infratuzilma va investitsiya muhitini yaxshilash, agrosanoat klasterlarini rivojlantirish masalalari A. Abdug'aniyev, B. Yusupov, Sh. G'aniyev kabi olimlar ishlarida yoritilgan. Ularning tadqiqotlarida hududiy resurslardan samarali foydalanish va klasterlash orqali iqtisodiy o'sishni ta'minlash muhimligi qayd etilgan [5,6,7].

So'nggi yillarda O'zbekistonda hududlarni kompleks rivojlantirish, iqtisodiy zonalar tashkil etish, qishloq xo'jaligida klaster tizimini joriy etish bo'yicha amaliy choralar kuchaytirildi. Biroq mavjud tadqiqotlarda hududlarni kompleks klasterlash asosida uzoq muddatli strategik rivojlanish yo'nalishlarini ishlab chiqish etarli darajada tizimli yoritilmagan.

■ TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqot olib boorish jarayonida analiz-sintez, induksiya va deduksiya, iqtisodiy tahlil kabi usullardan foydalanildi. Shu bilan birga, ilmiy manbalar asosida innovatsion rivojlanishda mintaqaviy iqtisodiyotning ustuvorliklari hamda amaliy qo'llanilish yo'nalishlari ko'rib chiqildi.

■ TAHLIL VA NATIJALAR

Xorazm viloyati misolida olib borilgan tahlillar shuni ko'rsatadiki, viloyat tumanlari iqtisodiy rivojlanish darajasi, tarmoq ixtisoslashuvi va resurs ta'minoti jihatidan bir-biridan sezilarli darajada farq qiladi. Ayrim hududlar sanoat, xizmatlar va innovatsion faoliyat markazlari sifatida shakllanayotgan bo'lsa, boshqalarida qishloq xo'jaligi ustuvor yo'nalish bo'lib qolmoqda, yana bir qismi esa infratuzilmaviy cheklovlar sababli nisbatan past rivojlanish darajasiga ega.

Shu sababli, viloyat tumanlarini klasterlash asosida guruhlash va har bir klaster uchun mos strategik dastaklarni ishlab chiqish hududiy iqtisodiy siyosatning samaradorligini oshirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Bunday yondashuv bir tomondan iqtisodiy o'sish nuqtalarini aniqlash va mustahkamlashga xizmat qilsa, ikkinchi tomondan rivojlanishda ortda qolayotgan hududlarni qo'llab-quvvatlash orqali umumiy mintaqaviy muvozanatni ta'minlash imkonini beradi. Birinchi klasterga kiruvchi Urganch va Xiva shaharlari viloyat darajasida iqtisodiy va innovatsion rivojlanishning asosiy markazlari sifatida qaraladi. Urganch shahrining ma'muriy boshqaruv, transport infratuzilmasi va ta'lim salohiyati, shuningdek, sanoat bazasining mavjudligi uni innovatsion taraqqiyot, raqamli iqtisodiyot va investitsiyalarni jalb etishda "o'sish lokomotivi" sifatida shakllantiradi. Shu bois, strategik dastaklar texnoparklar, IT-klasterlar, xalqaro logistika tizimlarini rivojlantirish hamda xususiyashtirish jarayonlarini jadallashtirish orqali iqtisodiy faollikni oshirishga yo'naltirilgan. Xiva shahri esa boy tarixiy-madaniy merosi va yuqori turistik oqimi bilan turizm sohasini rivojlantirishning asosiy drayveri hisoblanadi. Bu hududda strategik yo'nalishlar turizm infratuzilmasini kengaytirish, hunarmandchilik an'analarini tiklash hamda yirik turistik majmualar tashkil etish orqali xizmatlar sohasida yuqori qo'shimcha qiymat yaratishga qaratilgan.

Ikkinchi klasterga mansub Xazorasp, Xonqa va Urganch tumanlari sanoat va agrosanoat rivojlanishi uchun yuqori salohiyatga ega hududlar sifatida ajralib turadi. Ushbu tumanlarda erkin iqtisodiy zonalarining mavjudligi, qishloq xo'jaligi resurslari hamda tarixiy obidalar strategik dastaklarni ishlab chiqarishni kengaytirish, qayta ishlash sanoatini rivojlantirish va eksportga yo'naltirilgan logistika infratuzilmasini shakllantirishga yo'naltiradi. Bu esa hudud iqtisodiyotini diversifikatsiya qilish va yangi ish o'rinlarini yaratishga xizmat qiladi.

Uchinchi klasterga kiruvchi Bog'ot, Gurlan, Xiva, Shovot va Yangibozor tumanlari asosan qishloq xo'jaligi ustuvor bo'lgan, shu bilan birga turizm va hunarmandchilik rivojlanish imkoniyatlariga ega hududlar hisoblanadi.

To'rtinchi klasterga kiruvchi Qo'shko'pir, Yangiariq va Tuproqqal'a tumanlari esa nisbatan past ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish darajasi, geografik jihatdan chekka joylashuvi hamda infratuzilma muammolari bilan ajralib turadi. Shu sababli ushbu hududlarda strategik yondashuv davlatning maqsadli qo'llab-quvvatlashiga asoslanadi.

Xorazm viloyatining tumanlari uchun ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishning 2025-2030 yillar uchun strategik dastaklari²⁹

Tuman	Klaster	O'ziga xos jihatlar	Strategik dastaklar
Urganch shahri	1	Viloyat markazi Xalqaro aeroport GM Uzbekistan filiali Universitetlar	• Al-Xorazmiy texnoparki • IT-klaster • Xalqaro aeroportni "xab"ga aylantirish • 45 ta davlat binosini xususiy lashtirish
Xiva shahri	1	YUNESKO Jahon merosi Islom dunyosining turizm poytaxti 2024 Ichan qal'a 1 mln+ sayyoh/yil	• Arda Xiva turistik majmuasi • Mehmonxonalar tarmog'i • Hunarmandchilik markazi • Sahro yulduzi kompleksi (2400 ga)
Xazorasp tumani	2	EIZ mavjud Sulaymon qal'a tarixiy obyekti Agrosanoat salohiyati	• EIZni kengaytirish • Sulaymon qal'ani tiklash • Agroklastar (meva-sabzavot) • Eksport logistik markazi
Xonqa tumani	2	Tarixiy obidalar Qishloq xo'jaligi rivojlangan Suv resurslari	• Qayta ishlash korxonalari • Baliqchilik klasteri • Turizm marshrutlari • Kasb-hunar markazi
Urganch tumani	2	Viloyat markaziga yaqin Ulli hovli turistik obyekti Dehqon xo'jaliklari	• Turizm qishlog'i (Ulli hovli) • Issiqxona komplekslari • Shahar atrofi agrozonasi • Logistik infratuzilma
Bog'ot tumani	3	43 ta mahalla Qalajiq qal'a obidasi Ichimlik suvi 90,4% Turizm salohiyati	• Qalajiq qal'a turizm zonasi • Ichimlik suvi tarmog'ini kengaytirish • Gilamdo'zlik klasteri • MTT muassasalari qurish
Gurlan tumani	3	Qoraqalpog'istonga yo'l Mang'it-qo'ng'iroq ulanma nuqtasi Dehqonchilik	• Urganch-Gurlan-Mang'it yo'li • Turizm qishlog'i • Sabzavotchilik klasteri • Chegara savdo zonasi
Xiva tumani	3	Bog'i shamol fermer xo'jaligi Eshon Ravot ko'li Xiva qorako'l fermasi	• Ekoturizm markazlari • Qorako'lchilik klasteri • 2400 ga er shaharga o'tkazish • Agroturizm
Shovot tumani	3	Shovot kanali O'zteks Shovot korxonasi Tarixiy obidalar	• To'qimachilik klasterini kengaytirish • Kanal bo'yi xizmat ko'rsatish obyektlari • Turizm mahallasi • Sug'orish tizimini modernizatsiya
Yangibozor tumani	3	Xorazm faxri FX Qishloq xo'jaligi yo'nalishi	• Poliz ekinlari klasteri • Qovun eksporti markazlari • Qayta ishlash sevlari • Mikrokredit dasturi
Qo'shko'pir tumani	4	Chekka joylashuv Maqsad O'rtayopli FX Transport muammolari	• Yo'l infratuzilmasi • Mobil tibbiy xizmatlar • Mikrokredit dasturi • Qishloq xo'jaligi kooperativlari
Yangiariq tumani	4	Tarixiy obidalar Chekka joylashuv Aholi migratsiyasi	• EIZ filialini tashkil etish • Hunarmandchilik markazi • Yoshlar uy-joy dasturi • Telemeditsina markazi
Tuproqqal'a tumani	4	2020-y. tashkil etilgan EIZ imtiyozlari amal qiladi 5000 ga cho'l hududi Eng past rivojlanish	• Maqsadli davlat dasturi (VM qarori 346-son) • Safari va ov turizmi (5000 ga) • EIZ imtiyozlaridan foydalanish • Bazaviy infratuzilma qurish • Davlat xizmatlari markazi

²⁹ Muallif tomonidan ishlab chiqilgan<https://ojs.kstu.uz/index.php/ej>

Bunda bazaviy infratuzilmani rivojlantirish, mikromoliyalashtirishni kengaytirish, ijtimoiy xizmatlar sifatini oshirish hamda maxsus davlat dasturlari va erkin iqtisodiy zona imtiyozlaridan foydalanish orqali iqtisodiy faollikni rag'batlantirish ustuvor vazifa sifatida belgilangan.

■ XULOSA VA TAKLIFLAR

Umuman olganda, ishlab chiqilgan strategik dastaklar Xorazm viloyati tumanlarining rivojlanish darajasi, iqtisodiy ixtisoslashuvi hamda mavjud resurs salohiyatini inobatga olgan holda shakllantirilgan. Ular hududlar o'rtasidagi iqtisodiy nomutanosibliklarni kamaytirish, o'sish nuqtalarini kuchaytirish va aholi turmush darajasini yaxshilashga yo'naltirilgan yaxlit hududiy siyosatni amalga oshirishga xizmat qiladi. Tahlillar asosida hududlarni to'rt klasterga ajratish orqali ularning har biri uchun differensial rivojlanish yondashuvi zarurligi asoslab berildi. Aniqlanishicha, ayrim tumanlarda agrosanoat salohiyati yuqori bo'lsa, boshqalarida xizmat ko'rsatish va turizmni rivojlantirish uchun imkoniyatlar keng. Shu bois yagona yondashuv o'rniga hududiy xususiyatlarga mos strategiyalarni qo'llash iqtisodiy samaradorlikni oshiradi.

Shuningdek, hududlar o'rtasidagi iqtisodiy tafovutlarni kamaytirish uchun infratuzilmani rivojlantirish, investitsiyalarni jalb qilish va innovatsion faoliyatni qo'llab-quvvatlash muhim omil ekanligi aniqlandi. Klasterlash asosida ishlab chiqilgan model hududiy rivojlanishni muvozanatlashtirish, yangi ish o'rinlari yaratish va aholi farovonligini oshirishga xizmat qiladi.

Muallif (lar) haqida / Сведения об авторе / Author details

Ro'ziboyeva Mushtariy Otabek qizi – Abu Rayhon Beruniy nomidagi Urganch davlat universiteti stajor-o'qituvchisi / Рузибоева Муштарий Отабек кизи – стажёр-преподаватель Ургенчского государственного университета имени Абу Райхана Беруни / Ruziboeva Mushtariy Otabek qizi – trainee lecturer at Urgench State University named after Abu Rayhan Beruni.

E-mail: mushtariy1899@gmail.com

ORCID: 0009-0007-2774-2601

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

- [1]. Porter, M. E. (1998). Clusters and the New Economics of Competition. Harvard Business Review
- [2]. Maskell, P., & Ketels, C. (2006). European Clusters and Industrial Policy. Harvard Business School
- [3]. Enright, M. J. (2003). Regional Clusters: What We Know and What We Should Know.
- [4]. Perroux, F. (1955). Note sur la notion de pôle de croissance. Économie Appliquée.
- [5]. Abdug'aniyev, A. (2019). Hududiy iqtisodiyot va rivojlanish strategiyalari. Toshkent.
- [6]. Yusupov, B. (2020). Mintaqaviy iqtisodiyot asoslari. Toshkent.
- [7]. G'aniyev, Sh. (2021). Agrosanoat klasterlari rivoji. Toshkent.
- [8]. O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi. Xorazm viloyati statistik to'plami. Toshkent, 2024.

INNOVATION
IQTISODIYOT
ILMIY-AMALIY ELEKTRON
JURNAL

ISSN: 3030-315X

t.me/kstu_uz

Qarshi shahri,
Mustaqillik ko'chasi 225

www.kstu.uz
www.ojs.kstu.uz